

Iv. Vurnik: Načrt za uradniško enodružinsko hišo

slednjič uzrl dekle, o kateri je mislil, da nosi Marijin obraz. Od dne, ko je prvič sedela pred njim z otrokom v naročju, do tega hipa ni podvomil o nji. Zdajci je iskal pri starih mojstrih opore. Raffaelove Madone so gledale očitajoče vanj. Bolestno je občutil, da nečesa ni ne na sohi ne v njem, in se tega komaj sluteno zaveda.

Planil je kvišku in zagnal knjigo na mizo. Zaklical je v soho kot da je zblaznel:

»Marija rajsko veselje!« — Kot da jo je hotel preizkusiti: če je Marija, ki jo je nameraval upodobiti, oglasi naj se! In se ni oglasila. Odjek njegovega glasu mu je odgovoril: »Uršula — tvoj model!«

Ta odjek ga je tako razburil, da je zgrabil za zaveso in hotel soho z enim mahom zagrniti. Platno se je bilo zapletlo, sunek je utrgal vrvico, zavesa je padla na tla. Zaprl je oči, kakor da noče videti ničesar več. Ob rojstvu nove misli je stopil k mizi in gledal Madono, ki je iz odprte knjige gledala nanj.

Nadčloveška lepota ga je presunila. Opazoval je obraz, ki je ves sijal v nadnaravnosti; začudil se je, da ga ni opazil nikoli prej. Grebel je z mislijo v skrivnost starih mojstrov.

»Ali niso rabili živih modelov za svoje kipe?«

Iz duše pa si je odgovoril: »Bile so ženske, čiste ko zlato in niso dosegle božje popolnosti. Česar ni bilo v njih, so možje iz svoje duše dodali...«

»Kaj pa si upodobil ti?« se je nagovarjal iz bridkosti in srda. »Dekle, ki si se ves zagledal vanjo, še preden je zadihalo njeno

telo iz sirovega lesa, in si bolj mislil na poljub po dokončanem delu, nego na Marijo v rajskem veselju. V duši si se rogal mojstru Štravsu, ki išče like svetnikov in Madon iz albumov, modelov pa se ogiblje kot živega vraga; zato so njegova telesa nesomerna, grda in smešna, in vsi njegovi svetniki plakajo. Naj plakajo, vsaj plakajo — tvoji pa so brez duše.«

Slonel je nad knjigo in se izpraševal, a ni našel odgovora.

Ni slišal, da so se vrata narahlo odprla. Ko je drsnila stopinja, se je predramil in zagledal Uršulo za seboj. V rdečem modrcu in belih rokavcih je bila ljubka. Kodri las so ji viseli na čelo, z rdečico nadahnjeni obraz je sijal. Čisto v dnu, pod skorjo okroglih potez, je lebdela tiha zaskrbljenost.

Hotela se je priviti k njemu; ko je uzrla njegov zamišljeni obraz, se ni upala. Sedla je na zaboj in prekrižala roke na kolenih.

»Zakaj si se tako počesala?«

Ivanove oči so begale z njenega obraza na Marijo in vpraševale: »Ali je to ona? Ali nisem položil nekaj svojega vanjo?«

»Mislila sem, da ti bom tako bolj všeč,« je odgovorilo dekle.

»Svojo človeško ljubezen sem položil vanjo,« je spoznal v sebi. Ustnice pa so dejale: »Ali mi nisi bila zadosti všeč?«

Nato je pogledal na mlado žensko; skozi njene polzaprte oči je gledala tiha užaljenost in trepetala v glasu.

»Če bi bila vedela, da se bom zastonj žrtvovala, bi se rajši ne bila...«